

Red. și Adm.-ția:
Școala No. 4.
Str. Delavrancea 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărei luni

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente:

Pe un an Lei 120
Pe jum. an Lei 60
Inserțiuni și reclame
se publică după tarif
Manuscrisurile nu se
:: :: înapoiază :: ::

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHOR

Spre o mai bună viață rurală

de N. Apostolescu, Inv. Anl.

Într'un articol din trecut, în care încercam să fixez locul ce-l ocupă învățătorul și preotul în arhitectonica unei națiuni, conchideam că aceștia sunt „aleși” generațiilor și unșii lui Dumnezeu, de a asigura viața și progresul enormei flințe colective care este națiunea și a înfăptui spiritualizarea ei. Logologia singură însă este absolut neputincioasă în materie de progres; și acel articol, fiind prea sintetic și oarecum abstract și apoi prea scurt ca să dea și perspective practice cari să permită efectiv o îndrumare rodnică a activității noastre. Vi voi completa și explica prin schițarea principalelor aspecte reale ale vieții sociale-naționale încercând să formulez, în mod sumar și atitudinea activă, pe care trebuie s'o luăm față de aceste realități.

Națiunea română, eminentamente agricolă, trăiește specific în mediul rural. Țărănimea, cu deosebitul ei bun simț, cu înăscutele-i aptitudini de elită, cu doinele ei de bucurie ori de jale, cu ghicitorile ingenioase, cu proverbele de bătrânească înțelepciune, cu giumele de bun gust, cu basmele sale de înaltă literatură, cu portul ei frumos înflorat, cu obiceiurile patriarhale, proiectată întreagă pe niște ținuturi de o frumusețe nefotrecută, formează individualitatea specifică a națiunii, în pitorneasca ei înfățișare. Firește, avem și viață orășenească, aproape ca în apusul îndepărtat; avem industrie, comerț; dar acestea nu sunt numai românești; nu sunt — din păcate — manifestări prea îndrăgite de român. Acesta este strâns legat de brazdă, căci adesea pe ea a deschis ochii în lume; a respirat între degetele sale țărâna glei, în care și-a înfipt rădăcinile sufletului său; din brazdă s'a ridicat întâi „copăcel”, sprințându-se de cornul plugului, până ce brațul s'a învârtoșat și a mânăut voinicește unealta pe care strămoșii, de la plebeu la împărat, o cinsteau cu venerație. Națiunea românească își are plămânii și trupul întreg în viața țărănească. De acolo își sughe ea seva vieții, acolo își are înmagazinată forța vitală. Și precum în pământul țării zac bogățiile materiale și energia mecanică, tot astfel în sânul țărănimii noastre stau ascunse comorile sufletesti — morale și intelectuale — în străveche așteptare de a se proiecta în apte forme superioare

ale progresului: civilizație și cultură. Nu trebuie decât o sgândărire a epuzei neamului, ca să țâșnească din ea căldura puternică a dragostei de muncă integrală și scântelile menite să lumineze munca. Poporul românesc este înzestrat din plin cu puteri de muncă și dorință de progres. Suntem în niște timpuri în cari se simte adânc trebuința unei schimbări în economia vieții noastre sătești, realizându-se o mai bună viață rurală. Această schimbare înfăptuită, ea se va înfăptui apoi, în mod firesc, în întreaga noastră viață socială. Și aceasta o dorim, căci . . . multe sunt cari n'ar trebui să fie.

„Schimbarea” nu se poate însă face cât timp cei chemați să schimbe fața lumii, preoții și învățătorii nu-și înțeleg rostul și nu-și fac datoria. *Mărețea operă nu poate fi decât produsul creatorilor înzestrați, capabili de adânci motive sufletești și de gigantă acțiune constructivă, rodnică.* Iată, în această axlomă, exprimată condiția esențială, trebuitoare deslegării problemei noastre. Ne trebuiesc învățători și preoți botezați cu duh de apostol, nu quasi cărpați și răspopți ori buni de răspopit, cari pângăresc doctrina și însemnează caricatură în Ordinul Creatorilor.

Să trecem acum la mediul care trebuie prelucrat, la pătura țărănească. Este vădit lucru că, întrucât nu toți Românii, din tot întinsul țării, au trăit într'un mediu cosmic și social omogen și întrucât evenimentele istorice prin cari au trecut diferitele frânturi, au fost deosebite, vom găsi, deasupra continuității fundamentale dintr'o parte în cealaltă a neamului și oarecari deosebiri de cultură, de civilizație, ba chiar ușoare nuanțe de particularități psihice. Firește, individualitatea etnică profundă, construcție latimă a organismului național, este omogenă și indivizibilă; iar micile deosebiri de suprafață dobândesc importanță numai când e vorba de distribuția muncii de unificare, pe deoparte, iar pe dealta, pentru consolidarea economică, intelectuală și morală a neamului.

Astfel și regiunea bihoreană, pe care noi ne-am ales-o ca teren al activității noastre. Își are și ea poate chiar mai mult decât altele, coloritul său particular. Cauzele e de prisos să le mai spunem. Le știe oricine.

și se citește încă pe tot locul. — Răspundându-ne ție pe numai la populația românească, tabloul în care se înfașează ea, cât, după cel care-l privește: indiferent pentru un temperament marocan, îngrozitor pentru un demagog politician; în orice caz însă este un plan serios de muncă zeluoasă și sistematică, pentru cel ce poartă la inimă dorința de mai bine pentru poporul acesta. Dar să schițăm ceva mai precis aspectul pe care ni-l prezintă românimea bihoreană — căel de aceea ne vom ocupa — ca să știm încotro să îndreptăm mai mult activitatea noastră de regeneratori ai societății.

Fiindcă, până la un punct, împărtășesc și eu părerea că formele de progres sunt condiționate de situația materială și fiindcă țărănul reprezintă o precumpănitoare forță materială, prin munca și economia de care e capabil, să începem cu situația economică a țărănișel bihorene.

Ei bine, sub acest raport, ea reprezintă, cu excepția câtorva evoluțiuni, o depresione evidentă. Pirește sunt și formațiunile economice particulare ori colective apreciable sau chiar sugestive; acestea sunt însă „evaluațiunile”, iar pe noi ne interesează configurația generală a terenului economic. Astfel privind lucrurile, obiectivul nostru va înregistra cam următoarea înfașurare: Gospodăriile palide, pătulate printre crâmpiele de pădure ori livezi de pomi, — pitoresc de altfel — abia îndrăsnind să-și arate, sfloașe, o casă chioară, gârbovită și dacă se întâmplă, vreo magazie șoldie ori vreun grajd invalid. Numai biserica își înalță ceva mai dârz turia, purtând în vârf o cruce aplecată, ce descrie astfel în aer un gest de supraveghere, de compălmire și

ocrotire. Restul, de o insuficiență înfricoșătoare: curățenia publică de mălătaia ori absentă cu totul; lucrări de utilitate primitive. Vitele, deși sunt poale din arieșară cu ale minoritarilor, totuși ar fi bine să amănăm o comparație. — Dar completarea tabloului și-o face însăși țărănul, prin înfașurarea și prin tânguirile lui. Într'adevăr, în tren, în gări, prin orașe ori chiar la ei acasă, în sat, oriunde îl vei vedea, în îmbrăcămintea lui pestriță și adesea sărăcăcioasă, puțin la corp și exprinzând insuficiență sanitară — fapt constat și oficial — citind pe fața tuturor aproape nelcredere ori durere ascunsă și dacă îl mai îmbil să-ți și vorbească, nu te poți stăpâni de la anumite caracterizări... balcanice, la adresa celor ce până mai ieri ne-au stăpânit frații și nu numai că i-au împiedecat dela orice formă de progres și de la orice emancipare materială, dar prin sistemul lor lezutilic de administrație, prin neconținutele eforturi de desnaționalizare și prin alte combinațiuni absurde, au modificat puțin Bihoreanul construcția psihică energetică, răscolită de ideal nobile și porniri spre fapte mari — așa cum moștenise dela Romanul nelcredut și Dacul viciu, — impunându-i oarecare nelcredere în propriile sale puteri, lipsă de spontaneitate, de voință și o slabă rezistență la tentații și influențe. Și cât de imperios se cere poporului, împotrivire la sugestii și o atitudine mai personală mai ales astăzi, când faktii politicienșii în pe toate ulițele ședințe de hipnotism politic.

Dar să nu plasăm numai în era maghiară cauzele depresionii materiale a țărănișel bihorean. Data lor mai recentă se poate proba până la evidență:

Va urma:

Greșelile învățătorilor

Capitolul II: Greșeli în conducerea disciplinei.

(Urmare din Nr. 14).

E greșală dacă începi lecțiile înainte de a se face liniște în clasă. Nefiind liniște, învățătorul va trebui neconținut să atragă atenția unora, așa că ceilalți nu mai sunt atenți și deci nu poate face lecție.

E greșală dacă crezi că îți place copilul să fie lăsat în voia sa, atunci când se află în școală. Copiii iubesc ordinea; ei totdeauna în jocuri ascultă de cel mai mare; le place să se joace de-a soldașii ordonați etc. Printr'o îngăduință prea mare, școlarii pierd respectul și iubirea față de învățător.

E greșală dacă crezi că ordinea e tot una cu liniștea și cu tăcerea. Nu ne trebuie liniștea morții, ci ordinea vieții. Munca sistematică, aceasta este ordinea de care are școala trebuință. Fiecare elev să-și vadă de lucrul său. Și în fabrici mașinile fac mare șgomot, e însă ordine.

E greșală dacă vorești să susții ordinea prin amenințări continue. Nu prin amenințări, ci prin deștep-

tarea interesului vom susține ordinea în clasă. Atențiunea printr'un șgomot subtil (o răsfeală etc.) trece repede, pe câtă vreme liniștea învățătorului impune. Atențiunea fiind oboseitoare, trebuie să introducem recreerile prin muzică, gimnastică, etc.

E greșală dacă, voind să stăpânești gălăgia școlii, faci tu însuși o gălăgie și mai mare. Cu cât învățătorul va vorbi mai tare, cu atât și elevii vor vorbi mai tare. Când orchestra cântă mai puternic, publicul face șgomot mare; când cântă mai încet, atunci și publicul vorbește încet sau chiar de loc.

E greșală dacă pentru greșala unuia faci observații întregii clase. Șgomotul început trebuie oprit imediat printr'o atragere aminte a celui care a greșit, însă într'o așa formă, ca ceilalți elevi să n'o bage în seamă.

E greșală dacă faci prea multe reguli. Reguli cât mai puține, însă cât mai mult aplicate, nu învățate pe dinafară. Li se va da și motivarea acelor reguli,

pru urmările pe cari le-ar avea în caz de nerespectare. (E vorba de reguli de purtare).

E greșală dacă ești prea ostentativ în susținerea disciplinei. Cu cât vei fi mai poruncitor, cu atât vei avea, în aceasta direcție, rezultate mai slabe.

E greșală dacă vorbești prea tare. Hotărârea ori larma nu e tot una. Vorbirea prea tare devine repede monotona și-și pierde efectul, iritând în același timp sistemul nervos al copiilor și făcându-l să nu fie nici holțit și nici atenți.

E greșală dacă silești pe copil să șadă nemiscat în același poziție, chiar și numai o jumătate de oră. Nu se va permite elevilor să stea într-o poziție nesănătoasă; nu i vom ține însă într-o aceeași poziție, fiindcă mușchii obosesc. Când simți că sunt obosiți, fă cu el gimnastică și cânt, mai ales că sunt atâtea lecții la cari el ascultă numai, fără să lucreze ceva. Copiii vor să fie mereu activi; acest imbold spre activitate trebuie pus în slujba scopului școlii.

E greșală dacă permiți copiilor să se joace în sala de învățământ. Să nu li se permită sub nici un motiv ca în sala de învățământ să se joace așa cum s'ar jucă afară. Lăsându-l să se joace în clasă, și mai ales așa cum se obișnuiește în multe părți, ei vor pierde respectul față de școală. În astfel de clase, întotdeauna vei găsi elevii cu șapca pe cap, pereții scriși, băncile zgâriate etc. Nici pe coridoarele școlii nu trebuie permis jocul. Pentru aceasta însă trebuie ca învățătorul să nu fie cel dintâu care pleacă când se sună de ieșire, după cum nici cel din urmă când se sună de intrare.

E greșală dacă pierzi clasa din ochi. Conducerea clasei să se facă mai mult din ochi. Fiecare elev, dacă se știe văzut, se obișnuiește cu timpul cu ideea că el este supravegheat, că pe el nu-l pierde din ochi „domnul”. Chiar când faci lecție de celire și cetești lecția ca model, să-ți ridici ochii de pe carte din când în când și să-ți observi elevii. Când scrii la tablă, e bine să-ți arunci privirea din când în când spre ei.

E greșală dacă în susținerea disciplinei nu ești consecvent. Sunt oameni foarte schimbătoși, în acțiunile lor de voință. Aceasta nu-l este permis învățătorului. Lui îi trebuie o conducere permanentă, regulată și uniformă, ori unde ar fi: în clasă, în curte etc. Când zicem să fii energic, nu înțelegem să fii lăsat, supărăcios. Nehotărârea și timiditatea îți pot procura multe neplăceri. Copiii să te știe că nu ești cu toana.

E greșală dacă în școală te lași stăpânit de mâine. Când omul e mândros îl poți asemăna cu o celate care și-a deschis singură porțile. Învățătorul se pierde pe sine când e mândros. Cu stăpânirea de sine trebuie obișnuți și copiii. Nu trebuie să le fii un exemplu contrar. Nu reacționează când ești supărat.

E greșală dacă te mulțumești cu o ordine care durează numai cât ești de față. Să exercităm influența asupra convingerii elevilor, nu asupra exteriorului. Nu

folosește nici bunătatea mamei, nici severitatea tatălui sau a învățătorului dacă nu provoacă în sufletul copilului o continuă guvernare de sine, iar nu momentană, sub influența unei atitudini momentane a părinților sau a învățătorilor.

E greșală dacă nu urmărești ca hotărârile luate de tine să fie îndeplinite de toți elevii. Neglijând aceasta, elevii se vor obișnui să nu te mai asculte.

E greșală dacă procedezi cu școlarii așa ca și cum ei nu s'ar gândi decât cum să calce regulile de bună purtare în școală. E bine ca nici să nu li se spună cari sunt greșelile pe cari le pot face ei în școală, ci discutând cu ei asupra greșelilor pe cari noi le observăm, să scoată ei singuri că nu e bine să facă cutare faptă.

E greșală dacă pe vre-un școlar îl vei face obiect de batjocură. Școlarul astfel disprețuit, pierde stima colegilor săi și îndemnul lui launtric. Bătăla de joc nimiceste de foarte multe ori germenele unei sforțări mai mari. Să nu fim sgârșiciți în a încuraja elevii.

Nu-mi amintesc care scriitor, — devenit celebru — avea un unchi care se interesa de încercările lui literare. La apariția primului volum, unchiul s'a hotărât să i-l cumpere el tot, fără ca nepotul său să aște. După câțiva timp, când i s'a comunicat că primul volum s'a epulzat, tânărul scriitor cu puteri înșuite s'a așezat la lucru și cu timpul a devenit celebru. La moartea unchiului său a găsit — spre surprinderea lui — aproape toată ediția din primul lui volum, ascunsă de unchiul său. El și-a dat seama cine l-a încurajat, cine l-a dat arpi să zboare și a purtat o veșnică recunoștință unchiului său. Acest lucru să nu-l uităm nici noi.

E greșală dacă pedepsești, fără să motivezi pedeapsa. Pedeapsa fiind un act de justiție, ea trebuie justificată. Pedeapsa corporală nu deșteaptă decât mânie, opunere și dorința de răzbunare. Trebuie reținut că părinții — deși spun altfel — sunt însă foarte simțitori față de astfel de procedee aplicate copiilor lor și se înstrecoază cu sufletul de școală. Dacă aplici o pedeapsă, ea să fie oarecum aprobată de întreaga clasă. Înșușind în fiecare clasă un fel de judecători — aleși de elevi — sau apelând la părerea clasei întregi, învățătorul nu mai apare în fața lor ca un tiran.

E greșală dacă bați elevii, fie chiar și din cauza purtării. Să nu se uite că ordinea în clase, stă în raport invers cu bătăla aplicată în acele clase. Bătăla să fie socotită ca ceva de care în tot momentul să te forțezi s'o uși, până când te vei obișnui și fără ea.

C. B.

— Cei cari nu au achitat încă abonamentul, sunt rugați să facă aceasta cât mai neîntârziat.

Mai așteptăm dela d-nii colegi și o colaborare mai activă, în sensul ca să ne trimită articole în legătură cu tot ce privește școala, învățătorul și mediul în care trăiește.

Regiunea Oradea-Mare și băile termale

Conferință ținută de d-l Aug. Fritea, profesor, la congresul profesorilor de geografie din luna Mai, 1925.

(Urmare).

Cealaltă specialitate ce trăiește tot în lacul termal sus menționat, este melcul *Melanopsis Parreyssi Mühlfeld*. A devenit renumit în deceniul trecut prin acele numeroase variațiuni ce le prezintă speciile dispărute și viețuitoare din lacul băilor Episcopiei. Foarte frumos ne arată această specie de melc evoluțiunea Darwinistă. Formele dispărute ale acestei specii sub denumirea de mărgelile le vând copiii comunelor vecine vizitatorilor, cări nici nu bănuiesc cu ce raritate a științei au de a face.

În mod științific mai întâiu s'a ocupat cu acest *Melanopsis* renumitul concholog dela Zagreb *Spiridon Brusina*. În lucrarea sa din 1902 „Eine subtropische Oazis in Ungarn“, distinge 8 specii cu 23 variațiuni. Teodor Kormos ocupându-se în 1905 și din punct de vedere geologic cu acești melci, speciile dispărute cu cele de azi le clasifică în 9 specii cu 3 variațiuni. E foarte caracteristic pentru acești melci că în stratele mai adânci se găsesc numai melci cu cochiliile netede în cele de peasupra cochiliile sunt costate. După Tóth astăzi ar trăi 3 specii. Din cercetările lui Brusina, Kormos și Tóth reiese, că atât speciile viețuitoare cât și cele dispărute prezintă în evoluție numeroase variațiuni; în adâncimi data de *Melanopsis* neted care apoi treptat-treptat înspre stratele superioare prezintă tot mai multe coaste și pe acestea noduri. Cele mai apropiate neamuri ale acestui *Melanopsis*, trăiesc azi în lacurile Siriei și Palestinei.

Luând în considerare rolul fosilelor de *Melanopsis*, *Unio*, *Helix*, *Limnea*, *Neritina*, *Planorbis*, *Succinea*, etc., ce se găsesc în jurul băilor Episcopiei, îndeosebi lângă moara Rontăului, pe malul stâng al Peșei în stratele de loess; se poate constata caracterul termal și în parte mlaștinos al diluviului. Foarte frumos ni se arată aici loessul în lungime de circa 20 m. și în grosime de 4—5 m. Deasupra se vede loessul cenușu cu mici grăunțe de cuarț, la mijloc loess fin, cenușu; între acestea două s'a depus tuful calcaros, despre care era vorba mai sus, în sfârșit de deșupt loessul compact, rezistent, de culoare mai închisă ca cele două. Tustrele sunt foarte bogate în fosile, dintre cari *Neritinele* termale sunt comune în fiecare strat, ceea ce ne indică, că izvorul termal trebuia să existe și înaintea diluviului.

Cât despre originea și natura izvoarelor dela băile Episcopiei și Felix, precum și despre stratele ce sunt străbătute de acestea izvoare, să ne servească datele sondajelor săvârșite de inginerul Zsigmondy în 1886 atât la băile Episcopiei cât și la Felix. La băile Episcopiei Zsigmondy a săpat până la 101'79 m. atingând astfel calcarul reqlentian din cretaceul inferior. Argila brună-negricioasă dela suprafață înainta în argila din ce

în ce mai deschisă, iar în adâncime de 11 m. a dat de calcar alb reqlentian. Dela adâncime de 25 m. a scos un pește viu și câteva broaște, ceea ce dovedește că în stratele subterane se găsesc scobituri, ce se etajează și cari stau în legătură cu izvorul principal al băilor în care de fapt viețuiesc peștii și broaște. De izvor artezian însă n'a dat. A încercat și la Felix. Aici calcarul alb a fost atins în adâncime de 42 m., săpând mai departe, din adâncime de 47 m. izbucnește apa cu mare putere. Acesta este impozantul izvor de astăzi, care pe lângă mica adâncime întrece în cantitate și apa puțului artezian *Passy* (18—20.000 m³ la 24 h.) dela Paris. Cu aceasta ocazie s'a dovedit existența bazinului comun al băilor, deoarece cu izbucnirea apei dela Felix, izvorul principal dela băile Episcopiei a scăzut. Temperatura apei la Felix e de 45—50°C la b. Episcopiei de 40°C—41. Din punct de vedere chimic în amândouă izvoare predomină aproape aceleași combinațiuni, anume: Carbonat de Ca, Sulfat de Ca și Carbonat de Mg.

Trecând în continuare la traterea geologică a ținutului nostru, putem constata o mare dezvoltare a diluviului bogat în pietriș și tot felul de argile.

Terțiarul, anume Neogenul și Paleogenul acestuia e reprezentat prin argile, nisipuri, grezuri și ici-colo prin margă calcaroasă.

Era secundară în regiunea noastră e reprezentată prin sistemul Cretaceului. Dealul Șomieu e din calcar foraminifer reqlentian din Cretaceul inferior. În vârful acestui deal se află renumitul crater-gheizer cercetat de atâta lume. Se zice că acest crater ar fi avut cândva legătură cu bazinul băilor de astăzi.

În acestea am schițat compoziția geologică a regiunii Oradea-Mare, notând că apa diluviului a acoperit până la o înălțime oarecare toată regiunea aceasta. Din această apă s'a depus mai întâi pietrișul greu, apoi nisipul și în urmă mătul. Aceste depozite la început erau aproape de același nivel, formând un complex unitar, ce numai mai târziu a fost erodat de apele curgătoare. Așa se explică de ce diluviul — care original era plan sau numai puțin ondulat, în unele locuri se prezintă în forma unor dealuri considerabile, iar altele lipsește cu desăvârșire.

De altfel aceste lungi undelațiuni și denivelări din Apusul și sudul Munților Apuseni, în general, cred că s'ar datori unei cauze geotectonice și altela hidroclimatică. Cu cea dintâi s'ar explica încrețiturile ondulatorii ale straturilor cu roci de mai mică rezistență (argile, calcaruri, grezuri), ce se află dincoace de conurile eruptive (Bihor, Vlad). Aceste încrețituri sunt scu-

fundăturii Panonice din Miocen, scufundătură ce produce înclinația fațadei Munților Apuseni spre dânsa.

După această cauză geotectonică primordiale, eroziunea apelor miocene, pliocene, mai apoi diluviale desigur a contribuit și ea la denivelări și ondulațiuni. Acolo unde se stărgesc aceste ondulațiuni și începe șesul întins al Tisei, s'a adăpostit mai de timpuriu și omul preistoric. Se poate bine constata aceasta din numeroasele unelte (silexuri, cremene, vase primitive de lut, etc.) de ale omului preistoric, ce s'au găsit și se găsesc pe dealurile Haleului și Rontăului, precum și în partea sud-estică a Orășii. În general colinele dintre Criș. Rep și Peța, iar nici decât nu — precum spune și Iosif Szabó — cele mai mari depresiuni ale Câmpiei Panonice, erau locul de căpetenie ale așezărilor nămenilor primitivi. Iată de ce și în regiunea descrisă, așezările cele mai importante ale omului preistoric (din epoca bronzului) trebuiesc căutate pe dealurile din jurul Izvoarelor termale; aceasta din cauză că aici condițiunile geografice, mai cu seamă cele climatice și hidrografice deja în vremuri geologice au dat mai multă posibilitate omului să ajungă la oarecare cultură.

S'ârșit.

PARTEA OFICIALĂ

No. 4071—925.

Către toate Direcțiunile și Comitetele școlare.

Revista „Foata Școlară” fiind organul oficial atât al Comitetului școlar județian cât și al Revizoratului școlar, un exemplar din această revistă va trebui păstrat totdeauna la arhiva școlii. Prin urmare punem în vedere tuturor direcțiunilor și comitetelor școlare, ca în bugetul școlar pentru anul viitor să ia și suma abonamentului revistei „Foata Școlară”.

Oradea-Mare, la 17 Oct. 1925.

Revizor școlar.
E. Popescu

No. 4165—925.

Către toate Direcțiunile școlare.

Dorind a eterniza printr'un album frumoasa acțiune de construcții școlare din acest județ încununată de un succes strălucit Vă punem în vedere ca fără nici o amânare și sub toată răspunderea, directorii școlari din comunele în care s'au cumpărat, s'au obținut prin donațiuni, s'au transformat, s'au amenajat, s'au clădit localuri noi de școală, în fine ori în care s'au efectuat lucrări mai mari la școală, a. c. să facă până cel mult la 10 Noiembrie a. c. un scurt istoric al localului nou de școală arătând numărul saletor, camerelor de locuit bucătărilor, camerilor, atelierelor și altor supraedificate. Se va arăta suma contribuită din partea ocultorilor, din partea comunel, din partea Comitetului școlar județian, din partea Ministerului Instrucțiunii, precum și orice alte donațiuni sau izvoare de venit.

Se va arăta mai departe cantitatea în m³ a lemnelor primite de la stat și valoarea lor.

Tot odată se vor arăta cu numele, persoanele cari au depus mai multă sumă și interes la construirea nouilor localuri.

Acest istoric se va înainta Revizoratului școlar.
Oradea-Mare, la 23 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4167—925.

Către toate Direcțiunile și Comitetele școlare.

Pentru a nu mai obveni și pentru viitor neajunsurile din trecut în jurul aprobării și achitării bugetelor școlare Vi se pune în vedere să pregătiți fără amânare bugetele școlare pentru anul viitor în câte 3 exemplare și în conformitate cu dispozițiunile legii învățământului primar și Regulamentului pentru organizarea comitetelor școlare.

Le veți înainta fără amânare subrevizorilor de control, cari le vor examina și clarifica conform adevăratelor necesități ale școlii și le vor înainta Comitetului școlar județian spre aprobare.

Astfel aprobate se vor restitui Comitetelor școlare locale pentru a le înainta primărilor spre a fi trecute în bugetele comunale.

Pentru neexecutare veți fi făcuți răspunzători, în caa de nevoie, și materialmente.

Oradea-Mare, la 23 Oct. 1925.

Revizor școlar
E. Popescu.

No. 4115—925.

Către Direcțiunile școlare.

Vi se pune în vedere, că în conformitate cu o. d. No. 113482—925 al Min. Instr. publice cursurile de arduți încep necondiționat la 1 Noiembrie.

Organele de control vor supraveghea cu toată strictețea îndeplinirea acestui ardu și vor raporta imediat Revizoratului școlar orice abatere de la aceste dispozițiuni. Inceperea cursurilor și numărul elevilor se va raporta imediat Revizoratului școlar de comitetele școlare.

Oradea-Mare, la 24 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4211—925.

Către Direcțiunile și Comitetele școlare.

Vi se pune în vedere, că cu ocaziunea compunerii bugetelor comunale pentru anul 1926 să insistați, ca comunele să ia în bugete sumele necesare pentru noule construcții, transformări, adaptări sau cumpărări de nou localuri școlare, grădini de copii, ateliere etc. a căror necesitate s'ar simți în fiecare comună.

Spre o mai bună controlare a acestui fapt, ne veți raporta momentan despre lipsurile ce se simțesc în

fiecare comună în această privință pentruca și noi să facem pașii necesari la locurile competente pentru luarea acestor sume în bugetele comunale.

Totodată sunteți invitați a ne raporta fără amânare terminarea localurilor școlare în construcție ca să putem face pașii de lipsă pentru recepționarea lor după prevederile legale.

Oradea-Mare, la 23 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 1113—925.

Către toți membrii cercului didactic primar din jud. Bihor.

În baza ordinului No. 10516—925 al Inspectoratului Regional Vă comunicăm, în copie apelul cu No. 102—925 al Societății de Patronaj din Oradea-Mare rugându-Vă a-l studia și a Vi-l însuși integral ca uniți, cari sunteți în primul rând chemați la aceasta operă de educație caritabilă cetățenească.

Societatea de patronaj din Oradea-Mare No. 102 din 29 Sept. 1925 Domnule Inspector Șef. Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că încă din anul trecut a'a influențat în orașul nostru „Societatea de patronaj din Oradea-Mare“.

Scopul acestei asociații este moralizarea deținuților în timpul când sunt închși precum procurarea mijloacelor potrivite pentru a le ușura întoarcerea la viața civilă și călăuzirea lor înspre bine, iar ocrotirea asociației se întinde asupra minorilor infractori sau numai moralmente abandonați, depravați și prostituți, asupra majorilor și minorilor condamnați la închisoare în timpul când sunt închși și după eliberarea lor precum și asupra condamnaților eliberați condițional. Toți aceștia din cuprinsul județului Bihor și a orașului Oradea.

Având aprobarea Ministerului Justiției, Societatea a fost recunoscută persoană morală prin sentința No. 7892—925 a Tribunalului Oradea.

Cum fără concursul preoților ai întregului corp didactic din Oradea și jud. Bihor, Societatea noastră cu greu ar putea propăși, Comitetul de direcție al Societății face prin noi un călduros apel la înaltele Dvoastre sentimente, rugându-Vă să-i acordați prietensul Dv. sprijin, ajutând Comitetul să-și poată aduce la îndeplinire următoarele desiderate.

1. Societatea a organizat un ciclu de cuvântări povăuitoare în locul închisorii locale, cuvântări cari se țin de către membrii ei în fiecare Duminică și sărbătoare cu scopul moralizării și instruirii deținuților.

Comitetul apelează la toți Dnii profesori, instituitori, și învățători, chiar la cei cari nu sunt înscriși ca membri ai societății pentru a ne da concursul în această privință. Cu conducerea acestor prelegeri sunt însărcinați Dnii protopop, A. Horvath și Gh. Malor membri în Comitetul de Patronaj.

2. Societatea are nevoie de sprijinul tuturor membrilor Corp. didactic din oraș și județ. sprijin, care în urmărirea scopului Societății se poate împlini ca membri ai Societății, potrivit broșurei noastre de propagandă intitulată „Lămuriri asupra activității patronajului“.

Comitetul a luat însă în considerare că situația materială a membrilor corp. didactic primar nu este deocamdată așa de bună pentru a le permite plata regulată a cotizațiilor, orcât este ea de redusă (10 Lei lunar) pentru acela a hotărât ca membrii corpului didactic primar, mai ales cei de la țară care ar binevoi să ne ajute în activitatea noastră, să ne comunice aceasta direct sau prin intermediul Dv. chiar dacă nu ar avea voie să achite și cotizațiile. Acelor persoane cari vor accepta să ne acorde concursul lor moral li se va delegație specială de către Comitetul de direcție, Societatea de patronaj fiindu-le adânc recunoscătoare. În acest scop Vă înaintăm odată cu aceasta un număr de 150 exemplare din broșura „Lămuriri asupra activității patronajului precum și două exemplare din Statutele societății.

În nădejdea că veți lua măsurile ce viți crede de cuvință pentru a înlesni aducerea la îndeplinire a acestor desiderate, Vă rugăm Domnule Inspector să binevoiți a primi asigurarea deosebitei noastre simțe (sa) Emil Fildan. L. S.

Oradea-Mare, la 20 Octombrie 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4284—1925.

Către Direcțiunile școlilor primare de stat.

În baza art. 89 din Legea învățământului primar cursurile de adulți sunt obligatorii.

Ele se vor începe nesmintit la 1 Noiembrie. Pentru a nu se mai întâmpla neajunsurile din trecut în jurul primirii renumerației pentru aceste cursuri, direcțiunile școlare vor înainta momentan câte un tablou al adulților înscriși dimpreună cu certificatul comitetului școlar despre începerea lor, pentru a putea face pașii necesari, ca renumerațiile să se ordonațeze la timp și lunar.

În baza acestor tablouri, organele de control se vor convinge despre exactitatea lor, iar cei ce vor fi dat date inexacte vor rămânea răspunzători.

Prin urmare pentru neprimirea la timp a renumerației vor rămânea răspunzători aceia, cari nu vor trimite rapoartele la timp.

Oradea-Mare, la 29 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 3903—1925.

Tuturor școlilor primare de stat.

Vi se comunică, că au sosit la Revizoratul școlar imprimările necesare pentru școli, anume: Matricule,

Jurnale de prezență, Liste de absență, Situațiunea de finea anului școlar, model 9. Protocol de expediție, Adevărință de permutare, Registrul de intrare și ieșire, Registrul inventar, Registrul pentru procesele verbale. Catalogele de clasă tipărlindu-se după noul regulament cu modificări, se va trimite în urmă.

Se pot ridica dela Revizoratul școlar oricând în mod gratuit având a plăti numai cheltuelile de porto, în sumă de 20 Lei.

Oradea-Mare, la 13 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4285—1925.

Către toate Direcțiunile și Comitetele școlare.

Vi se pune în vedere, că Administrația tabloului încoronării din București Vă va trimite în curând câte un frumos tablou al încoronării cu ramburs de 105 Lei.

La sosirea lui îl veți rescumpăra în sarcina Comitetului școlar, îl veți pune în rame corespunzătoare și îl veți afișa în sala de învățământ.

Oradea-Mare, la 28 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4276—1925.

Către toți membrii corpului didactic primar interesați.

Învățătorii lit. prov. cari cu finea acestui an școlar împlinesc 3 ani de serviciu resp. conform art. 159 al legii Inv. primar 2 ani de serviciu, sunt obligați a se supune la fine anului școlar curent la examenul de definitivat, iar cei cari împlinesc 6 ani de serviciu la examenul de înaintare în gradul II.

Spre acest scop li se pune în vedere a-și înainta lucră de pe acum cererile pentru a fi admiși la acei examen, pentru a putea fi luați în tablou și a li se face inspecția specială prevăzută de lege.

Oradea-Mare, la 28 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4283—1925.

Către toți membrii corpului didactic interesați.

Conform art. 159 al Legii învățământului primar membrii corpului didactic primar, cari nu sunt de origine din acest județ și își vor lua angajamentul că vor servi cel puțin 4 ani la școlile din acest județ, vor primi pentru tot timpul, cât vor funcționa la aceste școli un spor de 50%; termenele de gradare li se vor socoti din 4 în 4 ani, iar stagiul cerut de art. 118, 119 și 120 pentru înaintări li se va reduce cu 1 an. Acestor învățători li se vor acorda o primă de deplasare egală cu de 3 ori salariul lunar cu accesoriile, la cel căsătorit și cu de 2 ori la cel necăsătorit.

Pentru a li se putea acorda aceste favoruri prevăzute de lege li se pune în vedere acelor, cari n'au dat angajamentul să și-l înalneze de urgență, pentru că fără înaintarea acelor nu le pot primi. Angajamentul se va redacta după modelul următor: „Angajament. Subsemnatul N. N. învățător la școala primară de stat din comuna X jud. Bihor îmi iau angajamentul de servi la o școală din jud. Bihor cel puțin patru ani cu începere dela 1 Septembrie 1925 în condițiunile art. 159 din Legea învățământului primar. Data Semnătura
Oradea-Mare, la 28 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 4286—1925.

Către Direcțiunile școlilor primare de stat.

S'a constatat, că la multe dintre școli nu se află în arhivă „Foia Școlară” organul oficial al Revizoratului școlar și astfel nici ordinele publicate.

Pentru a nu se mai putea întâmpla pe viitor astfel de lucruri, direcțiunile școlare se îndrumă a copia toate ordinele apărute în „Foia Școlară” și a le înregistra pe fiecare separat în registrul de intrare și ieșire.

Organele de control cu ocaziunea inspecțiilor se vor convinge despre executarea acestui ordin.

Oradea-Mare, la 28 Oct. 1925.

Revizor școlar:
E. Popescu.

No. 3814/1925.

Ordin circular.

Către Direcțiunile școlare și membrii corpului didactic primar din jud. Bihor.

Vă comunicăm în copie adresa Min. Instr. Casa de economie credit și ajutor a corp. did. rugându-vă să binevoiti a lua act de conținutul ei și al comunica cu cei interesați.

Unul din veniturile principale ale Casei, care servesc pentru acordarea ajutoarelor membrilor, ei, este taxa de 5% asupra cărților didactice. Pentru ca acest venit să fie real, Vă rugăm să binevoiti a ne da concursul Dv. cuprinsul art. 28 din legea Casei, care este următorul:

„Art. 28. Taxa de 5% se va încasa sub formă de timbre aplicate pe cărți. Cărțile puse în vânzare fără timbru se vor confisca.

Editorul, depozitarul sau cumpărătorul întregii ediții care va pune în vânzare cărți netimbrate, va fi amendat cu de zece ori valoarea cărților confiscate. Aceeaș amendă se va aplica și autorilor cari neavând cărțile date în editură în depozit sau vândut întreaga ediție, le va pune în vânzare fără timbru.

Directorul Casei, Inspectorii și revizorii școlari, directorii școlilor de toate gradele vor controla stricta aplicare a acestor dispozițiuni.

Cunoscând sollicitudinea ce aveți pentru Casa noastră și pentru membrii ei, suntem siguri de concursul ce ni-l veți da pentru aducerea la îndeplinirea a unei prescripțiuni legale, și vă rugăm să prindți încredințarea perfectei noastre științe. Dir. Gen. (ss) Gr. Tăușan.

Oradea-Mare, la 10 Oct. 1925.

E. Popescu.
Revizor școlar

No. 3864/1925.

Ministerul Instrucțiunii publice cu ordinul No. 89449/925. ne recomandă pentru bibliotecile școlare Tratatul de drept Administrativ lucrat de Dl. Profesor Paul Negulescu. Acest tratat se găsește în depozitul Tipografiilor Române unite, Calea Rahovei București.

Oradea-Mare, la 10 Oct. 1925.

E. Popescu

Mal eftin ca ori unde !

Librărie—Papetărie

Oradea-Mare, Plața Unirii 16.

CORVINA

Depozit de cărți de școală, cărți, literare și de știință ; biblioteca „Pentru toți”. „Căminul” etc. Depozit de hârtie Furnituri de birou și recuzite de tot felul pentru școli.

Tipografia: Strada Aleea Romei No. 2. Telefon 10-02.

Aranjată cu cel mai variat și modern material. — Execută prompt și cu prețurile cele mai moderate: Ziare, Broșuri, Reviste, Afize, Bilanțuri, Anunțuri, Invitări, Registre, Cărți de vizită și tot felul de lucrări alingătoare în această branșă.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ

Librăria:

**B-dul Regele
Ferdinand 11. Tel. 10-16**

Asortată cu tot fel de cărți didactice și rechizite școlare; reviste și cărți literare și de știință românești și străine, furnizează cu prețuri de concurență:

Hârtie, Creioane, Tocuri, Penițe și Materiale pentru Bănci și Birouri.

Legătorie de cărți: face orice lucrări ireproșabile în această branșă; adresați-vă cu toată încrederea pentru convingere. Comenzile se efectuează cu cea mai mare atenție și prompt.